

VIDA ACADÈMICA

BUTLLETÍ INFORMATIU NÚMERO 3. INFORME DEL PRESIDENT AL PLE DE 14 DE MARÇ DE 2006

És un informe des de l'últim ple, que va ser en el mes de desembre de 2005. Són tres mesos d'un ple a l'altra, a un ritme de quatre a l'any si no s'escau cap imprevist.

1. Actes que s'han fet. Des del ple anterior s'han fet dos actes solemnes, la inauguració de curs amb la lliçó del doctor Climent, i l'ingrés del doctor Nalda fa pocs dies. A més el dia 9 de març, dijous passat, es va fer el lliurament del diploma d'Acadèmic d'Honor al doctor Xavier Pi-Sunyer, de Nova York, que va venir en ocasió d'una reunió de la Fundació Dieta Mediterrània. Era un acte inicialment no organitzat per l'Acadèmia, i ens havien demanat el local, aquest amfiteatre que ara serveix, amb una certa freqüència, per a fer actes externs. És nét d'August Pi-Sunyer, que fou president de la nostra Acadèmia, i membre d'una nissaga que durant set generacions ha estat vinculada a l'Acadèmia. És, a més, una personalitat important en el camp dels estudis sobre la diabetis i l'obesitat. L'any que ve tornarà a Barcelona, ciutat on va néixer i que visita sovint, en ocasió del centenari de l'Institut d'Estudis Catalans i en record de l'obra de l'Institut de Fisiologia.

Queda, propera, la sessió solemne de recepció del doctor Josep A. Bombí, que ja està prevista pel diumenge 14 de maig. I encara tenim previstes dues sessions més d'ingrés pels mesos d'octubre i novembre, sense data fixada, les dels doctors Josep Carreras i Miquel Vilardell.

Pel que fa als acadèmics corresponents està previst el dimarts dia 25 d'abril, l'ingrés dels doctors Andreu Prat i Marin, i Ferran Mascaró i Ballester. Atès que ja fa algun temps s'ha volgut donar més relleu al paper dels acadèmics corresponents en les tasques de l'Acadèmia i més solemnitat a l'acte del seu ingrés, els prego que es reservin un forat en la seva agenda.

2. Convenis. Ja s'ha signat amb el ministeri de Foment, el dia 20 de desembre de 2005, el conveni de finançament per les obres que ja estan fetes. En vaig informar a la sessió inaugural de curs i per tant no cal estendre's en el tema. Només remarcar, encara una altra vegada, que és el compliment final i difícil, d'un acord que s'havia pres l'any 1999. El tema queda dins del capítol d'informació econòmica que farà, en aquesta mateixa sessió, el secretari gene-

ral. Tornaré sobre el tema dels convenis en l'apartat de projecció territorial.

3. Les places d'acadèmic numerari. Avui està previst que es faci la votació de selecció del tercer "binomi" de les places vacants. Els candidats que siguin seleccionats passaran a la votació final que es farà el proper ple, en principi previst per a finals de maig o començaments de juny.

Les dues places de la secció de medicina, ja acordades, encara no hem vist que s'hagin publicat al DOG. És previsible que en el proper ple s'hagin de fer les propostes i es pugui fer una votació de selecció, quedant la provisió definitiva pel tercer ple de l'any, probablement a començaments d'octubre.

4. Relacions interacadèmiques. Aquest any es recorda el cinquantenari de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, que fa un seguit d'actes, entre ells una escenificació de la preparació de la Triaga Magna el proper mes de juliol en el pati de la Santa Creu, El proper dia 27 de març, dilluns, està prevista la participació de la nostra Acadèmia, per medi del president, en la sessió necrològica que fa l'Acadèmia de Farmàcia en record del doctor Ramon San Martin, que en va ser president i que també fou membre de la nostra institució.

S'ha proposat, però encara sense fixació de tema ni data, l'organització d'una segona jornada mixta de les tres acadèmies sanitàries (Medicina, Farmàcia i Veterinària) que no ens toca fer a nosaltres perquè ja es va fer aquí la primera, el mes de juny passat. El passat dissabte dia 4 de març el secretari general, doctor Ramon Trias, va assistir, representant a l'Acadèmia, a una reunió de les Acadèmies de Medicina Territorials, que es va fer a Madrid. Representa una tendència a donar més paper, econòmic inclòs, a les que abans constaven com a Acadèmies de Districte.

5. La projecció territorial. Creiem que una de les funcions de l'Acadèmia és la de tenir una certa projecció a la resta de Catalunya, on és en bona part poc coneguda, tot i que el nom dóna prestigi, però es veu com una cosa lluny. Potser seria útil, igual que s'ha fet amb els acadèmics numeraris, reservar de forma expressa un cert nombre de places als acadèmics corresponents per a altres demarcacions que la de Barcelona. Hi ha espai numèric per a fer-ho podríem fer una convocatòria específica, i fins i tot alguna vegada fer una sessió de recepció fora de Barcelona. Cal assenyalar que reunions foranes

ja les han fet altres acadèmies, així la de Farmàcia, (a Mallorca i Lleida) i la de Veterinària (a Girona). El resultat ha estat prou positiu i és un tema per a meditar-hi. Actualment tenim ja més d'una dotzena de corresponents de fora de l'àrea de Barcelona, sorgits per l'activitat normal d'elecció o de premi, però crec que fóra positiu considerar-ho de manera més institucionalitzada.

Hi ha en curs l'elaboració d'un conveni amb l'Arxiu Històric de Ciències de la Salut del Bages, que dirigia fins fa poc el doctor Lluís Guerrero, actualment és president de la delegació comarcal del Col·legi de Metges. Aquest conveni fóra semblant al que ja es va fer amb l'Ajuntament de sant Feliu de Guíxols. Pel Museu de sant Feliu ja hem preparat una primera tramesa d'imatges de metges de l'Empordà.

Amb el centre del Bages estem treballant, molt activament, en la recollida de material per una Història Gràfica de la Sanitat Catalana i també en la confecció concreta de plafons que s'exposaran a partir de meitat d'abril en l'exposició gràfica del centenari de l'Hospital Clínic i de la nova Facultat de Medicina. Una de les fotografies més emblemàtiques és la de l'edificació de la Facultat i Hospital després del primer any d'obres, possiblement el 1896. Va ser regalada a la nostra Acadèmia pel doctor Joaquim Bonet, acadèmic i president més tard, que també fou degà i rector. L'hem pogut recuperar, en el fons de l'Acadèmia, amb motiu d'aquesta exposició.

6. Informació econòmica. És extensa i important i la farà, com a punt específic de l'ordre del dia, el secretari general doctor Ramon Trias.

EL CENTENARI DE L'HOSPITAL CLÍNIC I LA NOVA FACULTAT DE MEDICINA

Ara fa cent anys aquest edifici allotjava la Facultat de Medicina, i era l'últim curs en que es feia aquí aquest ensenyament. Havia estat el Reial Col·legi de Cirurgia des de 1762, en que s'inaugurà (el Col·legi fou creat el 1760, però calia bastir l'edifici, que es construï de manera molt ràpida). El 1843, sense deixar la continuïtat de l'ensenyament es va canviar el nom i va passar a ser Facultat de Medicina. L'octubre de 1906 els estudiants van anar cap a la nova seu del carrer de Casanova, la facultat nova. Aquí va quedar al cap d'un temps una escola de mestres i després sembla que va tenir poca utilitat, fins que el 1929, després de ser cedit a l'Acadèmia, s'inaugurà amb les noves funcions.

La data de 1906 és important. D'una banda el mes de juny hi hagué el primer Congrés d'Higiene de Catalunya, que ja va fer una sessió al nou edifici del carrer de Casanova, fins i tot abans de la seva inauguració oficial i solemne. D'altra banda van entrar en funcionament la nova facultat i sobretot, per la importància que va tenir per a la ciutat, el nou hospital. A partir d'aleshores la ciutat va

comptar amb dos grans hospitals, el de la Santa Creu i el Clínic. El de la Santa Creu, igualment envellit fou traslladat al cap de pocs anys, però sense pressa, a la ubicació de l'actual Hospital de Sant Pau, de la Santa Creu i Sant Pau, per a dir-ho amb més exactitud. Aquest fet és important en la història de la ciutat i l'Hospital Clínic ha creat una comissió, en la qual l'Acadèmia també hi és present, que al llarg d'aquest any ha programat un conjunt llarg d'actes, que s'obriran el mes de febrer en una sessió solemne al Palau de la Música, amb una lliçó inaugural que s'ha encarregat al doctor Moisès Broggi, president d'Honor de l'Acadèmia, que va ser un dels primers metges de guàrdia del servei d'Urgències quan aquest fou creat de manera específica, per la decisió i empenta del doctor Joaquim Trias, catedràtic de cirurgia i degà de la facultat.

Entre les personalitats que van tenir una intervenció més eficaç i destacada en els primers temps de l'Hospital cal recordar l'obra de tres acadèmics, els doctors Giné, Bonet i Carulla. Joan Giné i Partagàs, degà a partir de 1893 i durant poc menys de deu anys, va ser un dels màxims impulsors de l'obra. Joaquim Bonet fou degà i el rector que va inaugurar el nou edifici. Valentí Carulla i Margenat va ser el president de la Junta Administrativa de l'Hospital i cap real de la institució fins a la seva mort el 1923, quan era també president de l'Acadèmia. I recordem encara que l'article inicial en que es demanava un segon hospital per a la ciutat de Barcelona es va publicar a la revista "*El Compilador Médico*" recollint un acord de la Comissió d'Higiene de l'Acadèmia.

XIV CONGRÉS D'HISTÒRIA DE LA MEDICINA CATALANA

Aquest any, dels dies 9 a 11 de juny, està convocat el XIVè Congrés d'Història de la Medicina Catalana. Seguint l'alternança, establerta ja fa alguns anys, de fer un congrés a la ciutat de Barcelona i dos a fora, aquest any toca fer-lo a Barcelona, i s'ha centrat al voltant del tema "*Centenari de l'Hospital Clínic i de la nova Facultat de Medicina de Barcelona (1906-2006)*" que serà el tema principal.

La sessió inaugural es farà el divendres dia 9 a la Facultat de Medicina del carrer de Casanova i la clausura, el diumenge dia 11 a la seu de la Reial Acadèmia, al carrer del Carme. També hi haurà sessió el dissabte, dia 10, a l'edifici del Col·legi de Metges del Passeig de la Bonanova.

El Congrés està presidit pel doctor Manuel Escudé i Aixelà, acadèmic corresponent, i formen part de la Comissió Organitzadora els doctors Víctor Marí i Balcells i Lluís Guerrero i Sala com a vicepresidents; Josep Lluís Ausín i Hervella, com a secretari, Ferran Sabater i Casellas, com a tresorer i Josep M. Simon i Tor i Ramon Balius i Juli com a vocals.

Les actes seran publicades a "*Gimbernat. Revista Catalana d'Història de la Medicina i de la Ciència*" en els seus volums números 45 i 46, corresponents a l'any 2006.